

„**POKROK**“ vychodí každý mesiac Adresa zásielky: Administrácia „**Pokrok**“ - - Uh. Skalica (Szakolcza Nym.) Oznamy (inseráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred. - - Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú. ::

POKROK

PREDPLATNÉ poštou na celý rok 2 kor., na 1/2 roka 1 kor. Do cudzozemska 5 korún. - Predplatné na 3 čísla pod jednou adresou 5 kor., na 6 čís. 9 kor., na 10 čís. 16 kor., na 15 čísel 21 korún. - - - -

Mesačník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

I číslo 2 krajciare.

I číslo 4 haliere.

Každý čitateľ nájde v „**Pokroku**“ vždy všetko to, čo potrebuje vedieť.

Hlavný redaktor, majiteľ a vydavateľ:
JOZEF TESLÍK.

Rady a pokyny sdeľujeme len v tomto časopise a nie dopisami.

Remeselnícka zábava.

Nam skalickým remeselníkom veľmi chýba organizácia. my všetci to citíme. V poslednom čísle „**Pokroku**“ bola síce reč o dajakých organizáciách, len že ako som vyčítal z toho novoročného blahoprania, viac zartu bolo v tom, ako vážnych myšlienok a preto teraz chcem sa s otázkou našej organizácie zaoberať.

By sme čím viac členov pre vážnu prácu získali, uzatvorili sme, že ku povzbudeniu spolupráce shromáždime našich remeselníkov. Teraz vo fašiangovom čase, za najlepší spôsob sme držali zariadenie remeselníckej zábavy, čo sa nám aj pošťastilo.

Výbor zariaďujúci sme zadržali a všetko ku zábave pripravili. Ponevác vieme, že každá zábava má tiež aj mimoriadny cieľ, tak sme sa usniesli, že čistý výnos zábavy na remeselnícke ciele obetujeme. Z našich remeselníckych zábav máme už posiaľ pekný kapitál nashromáždený pre naše ciele.

Terajšiu zábavu sme prichystali tým cieľom, by sme remeselníckych učňov ku práci a k sebazvdelaniu povzbudili. Dobré vieme, že v iných mestách sa pre poslucháčov učňovskej školy odmeny vytyčujú a výstavy jejich prác konajú, takže sme určili, že čistý výnos z našej zábavy, 26. januára vydržiavanej, ku tomuto cieľu obetujeme, týmto spôsobom dokážeme, že nám na srdci leží vzdelanosť a pokrok našej remeselníckej mládeže a ku odbornému vzdelaniu, ktoré nám starším chýba, čo so ziaľom uznať musíme, im dopomôžeme.

Uzatvorili sme, že čistý výnos odovzdáme do rúk pána direktora učňovskej školy so žiadosťou, by prvú učňovskú výstavu v meste našom zariadil a náš dorost ku vytrvanlivej práci povzbudil.

Či to není krásny cieľ? Či sme nedokázali týmto spôsobom, že nám na srdci leží rozkvet remeselníckeho stavu?

My vidíme v tomto prvky a začiatok našej budúcej organizácie a začiatok vážnej práce, pre ktorú nás niekedy potomci naši pozhŕňavajú budú.

Zábava sa nám skvele vydarila a jako pri predošlých tak aj pri tejto zábave nám slušná summa ako čistý zisk zostala, ktorú, ako sme sa rozhodli pri zasedaní výbora, ktoré sme dňa 28. januára večer vydržia-

vali v mestskom hostinci, odovzdáme do rúk pána direktora učňovskej školy s tou prosbou, by z učňovských prác a výrobkov výstavu zariadil a najpokročilejších učňov peňažne odmeniť ráčil. Tiež ho prosíme, by peniaze v „**Pokroku**“ kvitoval a týmto spôsobom našich remeselníkov ku ďalšej blahodárnej práci povzbudil.

Remeselník.)*

Živnostenské organizačné hnutie v Skalici.

V poslednej dobe pozorujeme, že naši živnostníci počínajú chápať myšlienky (organizačné) spolčovacie.

Akú cenu má zdravá a pevná organizácia, vidíme na našich hospodároch, ktorí docielili prvého úspechu v tom, že po prvoročnej organizácii platili im, možno povedať, dosť slušnú cenu za cukrovarskú repu (Kor 2'60). Nespomíname ani ich poučných prednášok, ktoré zaiste mnohým našim gazdom posvietili na ich vlastné nehospodárstvo.

V posledných dňoch utvorená bola tiež organizácia kováčska, ktorá síce narazila na odpor, predsa však sa domôže úspechov, ak bude rozumne a svorne postupovať.

Pred istým časom kuly sa u nás akési odborové organizácie a ponevác na tento čas není o nich nič počuť, možno uzatvárajú, že sa rozšíry bez akéhokoľvek výsledku.

Vo všeobecnosti môžeme tvrdiť, že ešte ani jedno združenie, ktoré miesto životných otázok zabývalo sa národným haštením, žiaducých úspechov nedosiahlo.

Týmto ovšem není hovoreno, žeby si živnostníci nemali vsímať otázky národnej, alebo dokonca zapierať ich národnú príslušnosť; práve naopak, musia ju mať vždy v pamäti, ale nesmejú ju miechať tam, kde pre ňu miesta není. A načo vlastne toľko nepríjemností! Veď ste skoro všetci synovia jedného národa a musíte tedy vedieť svoje povinnosti. Kto narodil sa zo slovenských rodičov, koho koliebala matka slovenskou piesňou, kto ssal do seba vôňu slovenských niv, ten sa predsa nemôže odcudzit svojmu národu, ak má srdce v tele a rozum v lebke.

Sú ale ľudia zradní v všetkých národov, ktorí buď z pohodlia — nevzdelanosti, alebo podlého prospěchárstva zaprú svoju krv i reč. Takito ovšem tratia úctu každého poctivca.

Vy ako živnostníci nesmiete na poli tomto vyvolávať celú hŕbu horiacich látok, zbytočných sporov, ktorých koniec býva nedohľadny. Vy sa-

*) Do redakcie dostali sme niekoľko zpráv, že istí častku zisku výbor v poslednom zasedaní mal pôvodne prepíť, čo však neveríme a zaiste to niektoré osoby rozchýrajú len zo zlomyseľnosti. Red.

motní svojmu národu verní a cti jeho pamätliví majte úctu i ku národnostiam iným. Viete dobre, že máme u nás dosť úrodnej pôdy pre rôzne spory. Ak pôjdete svorne a rozumne za vytknutým správnym cieľom, tak iste nenarazíte na veľký odpor a budete vždy ako ľudia rozumní, vzdelaní — tiež respektovaní.

Svetové organizačné hnutie približlo sa už i ku nám a nedá sa mu njako vyhnúť.

V tejto dobe záleží na živnostníctve, aby sa konečne prebudilo a o zlepšení a povznesení svojho stavu pečovalo. Som presvedčený, že za krátku dobu prihlási sa ešte viac organizácií k životu a možno, že nadíde doba, kde chopia sa naši živnostníci otázky národohospodárskej, o ktorej posiaľ medzi živnostníctvom není ani slychu.

Zapomínam na naše obchodníctvo, na dôležité složky nášho národného hospodárstva.

Tito by mali v prvom rade stáť v šíkoch, ponevác ich povinnosťou je bojovať za našu hospodársku samostatnosť a ako ľudia vzdelaní — inteligentní, mali by ísť našim živnostníkom dobrým príkladom v ústrety.

Ale chyba lávky, tu vidíme pravý opak. — Miesto čo by sa mali naši obchodníci v jedon celok spojiť — aspoň v niektorých spoločných, jednotlivcoví nemožných otázkach, ako to robia rozumní obchodníci — sú proti sebe, pri čom mnohí používajú zbrane rovno nečestnej.

Zdravá konkurencia neškodí, ba naopak len prospieť môže, spinavá ale není dovolená a je tiež nečestná.

A medzitým, čo sa inde živnostníci, remeselníci a obchodníci vzájomne sdrúžujú ku spoločnej práci — zakladajú rozličné „**Besedy**“, aby sa aspoň jeden raz za 14 dní alebo za mesiac síšli a porozprávali sa o spoločenských otázkach, naše živnostníctvo a obchodníctvo opovrhuje spoločenským životom — vyhýba sa mu, brojí proti nemu a mieša sa radšej do politiky, ktorá nejednému obchodníkovi, živnostníkovi alebo remeselníkovi už poskodila.

Z toho vidno, že nie sme ešte vyvinutí ani pre živnostenské spolky a pre politiku vôbec nie — a že musíme ešte do mnohých trpkých orieškov zahryznúť, kým nadíde doba úplného porozumenia.

Spolkový život dospel za našimi hranicami k znamenitému rozkvetu. Vidíme tam vzdelávanie sa, vzájomné podporovanie a opravdivú vlasteneckú usilovnosť a pokrok. Každý z nás musí uznať, že spolčovacia zásada je zdravá a v našej dobe dá sa ňou vykonať nesmierne mnoho. Pre politiku sa my živnostníci, pokiaľ sme odvislí — nehodíme a pripojujeme sa z prospěchu k niektorej strane, ktorej programm nezodpovedá nášmu presvedčeniu, je nemravné.

Rozvažujme a pripravujme sa, lebo nás čaká veľký úkol.

Pokazená radosť v Skalici.

Bolo to radosť v tej našej Skalici. Keď si vyšiel kamkoľvek, iné slovo si ani nepočul, len „duell“, „súboj“, „párbaj“ a všetci Skalici sa tešili tomu, že už aj v Skalici bude duell. Práve v ten istý deň, keď mal duell v Pešti gróf Tisza s grótom Károlyim a Széchenyim, v Skalici vyzval advokáta dr. Keppicha na duell náš hlavný pán notár dr. Uzonyi. Po Pešti hneď Skalica.

Hovorilo sa, že sa v maďarských novinách vzájomne urazili a že si vynadali, dr. Uzonyi Keppichovi, že je tlstý a mnoho jie a pije, dr. Keppich zase Uzonyimu, že je chudý a od hladu zomiera, a že sebe nič, ani hlt vína nedopraje. Pravda, to bola urážka, ktorá len krvou zmytá môže byť.

Sekundanti lietali po Skalici a každý ich hlboko pozdravoval, veď u nás sekundanta ešte nik nevidel a na horespomenutých pánov opravdivým obdivom a hrdoťou všetko pozieralo, čo sa za inteligentné v našom meste považuje.

Dr. Sillinger dva dni chystal obväzky pre zraneného, a od pánov milosrdných bol aj objednaný umrieť vóz, na ktorom by raneného odviezli.

Všetko pojednanie šlo dľa pravidiel rytierskosti a kodexu súbojov. Jak vážna bola vec, vidno i z toho, že traja zo sekundantov ukonaní ustúpili, a hradení boli inými.

Všetko plesalo radosťou, že vraj v Skalici bude duell, a Holčania závisťou zomierali, a preto vyslali za sekundanta dra Chemeza de Prividze.

Už deň súboja bol ustanovený, a sice na šable sa malo ísť, do krvi, do krvi nebude to poprvé, vo veľkej dvorane mestského hostiaca.

Hostinec bol veľkým zástupom obkľúčený, dr. Sillinger na vozoch priviezol obväzky, nástroje, nosidlá, všetko bolo pichystané. Súbojníci sa postavili bez bandážov k súboju a čo sa stane?

Otvoria sa dvere veľkej dvorany, a vstúpi do dvorany strýčko Holly, náš dráb, salutuje a v mene pána hajtmána zakáže súboj.

Týmto, pravda, radosť naša bola pokazená, pýcha naša zlomená, lebo nemôžeme sa viacej chváliť s „duellom“ v Skalici.

Návšteva »Lipy« v Skalici.

Aby ctené obecnstvo porozumelo nápisu tohoto článku, musíme mu vysvetliť, čo je to tá „Lipa“.

By po dedinách naše ženičky, — ktoré sa ručnou prácou zaoberajú, a jako vyšivačky svetochýrne sú, tak že práce jejich dnes už na svetovom trhu sú známe, cez zimu, keď inej práce niet, — si za svoje ručné práce pre domácnosť svoju pár grošov zarobiť mohli, utvoril sa v Skalici a v Turčianskom Sv. Martine spolok, a sice v Skalici „Družstvo“ na základe obchodného zákona, a v Turč. Sv. Martine spolok pod menom „Lipa“, ktorých cieľ je, ľuďu nášmu prácu a výrobok zabezpečiť, a jejich práce zpeňažiť.

Skalické „Družstvo“ tiež aj martinská „Lipa“ zamestnáva mnoho vyšivačiek, ktoré na našich dedinách pre tieto spolky pracujú, výšivky odpredávajú a týmto spôsobom príjde ľud náš ku peknému grošu.

Cieľom týmto vyslala martinská „Lipa“ svoje členky pre objednávky po dedinách, ako to tiež i skalické „Družstvo“ robí. Minulý týždeň vyslala „Lipa“ do okolia Trnavy a Senice dve dámy, absolventky vyššej obchodnej školy, a sice slečnu Novákovie a Senšlovie. Tieto keď svoje objednávky v okolí Trnavy vybavili, jely do Senice, by v Častkove a v iných obciach objednávky uatvorili, a keď jely z Trnavy do Senice bez všetkej príčiny chytila ich pohraničná stráž (határrendőrség) a do Skalice dopratala, kde boli dva dni hosťami határrendőrségu.

Pýtame sa, či by bolo voľačo podobného možné v inom kultúrnom štáte? Nedivili by sme sa, keď by boly chcely tie dámy cez hranicu ísť, ktorá je teraz uzatvorená, bo jako národná hymna hovorí, „itt éhen halnod kell“ (tu musíš hladom zomrieť), ale tieto v obchodnej záležitosti cestujúce dámy jednoducho ako zločincov pratajú.

A toto menujú ostrovom slobody. Nech vyrieknu, že keď idem z jednej dediny do druhej, potrebujem legitimáciu, keď idem cez hranice, potrebujem ako v Rusku alebo na Balkáne pass, to má smysel, ale pred kultúrnym svetom si pohrávať na ostrov slobody a každý deň areštovať stá a stá ľudí cestou pohraničnej stráže, je vskutku posmechom slobody, rovnoprávnosti a najväčšia lož.

Týmto spôsobom urobila návštevu martinská „Lipa“ skalickému „Družstvu“.

Krajinský pohyb.

V nitrianskych a v peštianskych novinách pisali články naši páni, keď sa započal pohyb v Skalici, by mesto na veľkú obec premeneno bolo, v ktorých nás osočovali a starodávnou, otrepanou, ale u nás ešte vždy najviac platiacou zbraňou bojovali, že pohyb tento je len boj „panslávov“ proti hazafickému úradníctvu a maďarskému elementu. Tomuto spôsobu bojovania sme už dávno privykli. Keď by ten povestný Pallos, ktorý očmudil krajinu a banky omillionil, bol býval v Skalici, dávno by už bol na slobode, lebo by sa bolo napísalo, to je útok skalických panslávov na statočného maďara, ktorý bráni vlasť a eďsižeš maďar nemzet, začo len odmenu zasluhuje a nie žalár, tam patria len panslávi a nie hazafici.

Tieto dni zaujala sa myšlienky premenenia menších mest na veľké obce aj jedna maďarská politická strana a sice neodvislá maloroľnícka strana, ktorá zaslala vyzvanie na všetky obecne zastupiteľstvá mest so sriadeným magistrátom, v ktorom dokazuje, že menšie mestá so sriadeným magistrátom nebudú vstave povinnosťam svojim vyhoveť a so dňa na deň vzrastajúcu domestiku platiť.

Píšu ďalej vo svojom vyzvaní: Štát teraz na občanov nové a ťažké farchy uvaľuje a zákon nový na mestá sa vzťahujúci strašné farchy ešte zväčšuje. Príkladom dokazuje vzrast farchy a prírážkov: v meste Kisujszállás posiaľ robili platy úradníkov a policie 69.000 korún, dľa prelimináru na rok 1913. už bude farcha 108.000 kor. Voči tomu administrácie obce Dévavanya, ktorá je omnoho väčšia, stojí len 37.000 korún.

Veľké obce ako: Békéscsaba, Orosháza, Szarvas, ktoré majú viac ako 30.000 obyvateľov, ku krásnejšiemu rozkvetu to priviedli, ako ktorékoľvek mestá so sriadeným magistrátom.

Preto vyzíva daň platiacich občanov v mestách so sriadeným magistrátom, ktorí chcú zamedziť, by sa farchy jejich so dňa na deň nedvíhaly, aby sa vo veľké obce premenili a aby sa pripojili ku tomuto všeobecnému pohybu a svoj úmysel oznámili neodvislej maloroľníckej strane, ktorá si na čelo pohybu vstúpila a svoju ústrednú kanceláriu má Budapest VII. Akácia u. 5.

Skalickí voličia už aj upovedomili maloroľnícku stranu o posiaľ vykonaných prácach, aj tiež o spôsobe, akým proti tejto akcii páni z Nitre bojujú.

Z cesty Dr. Pavla Blahu.

Tu prinášame výťah z amerických novín „Jednoty“, kat. týždenníka, dľa ktorého vidieť, že katolícka tlač v Amerike ináč smýšľa ako „prešporská“ a dľa ktorého pán Dr. Blaho v Ame-

rike triumfoje, čo nás všestranne teší a zaiste každý čitateľ milerád si prečíta o priebehu jeho cesty.

Streator, Illinois.

Svitol deň 10. dec. Celé mesto bolo na nohách, lebo občania dozvedeli sa z miestnych novín, v ktorých sa hodne o slov. dni popisalo, že má byť v Streatore niečo veľkolepého. Každý sa chcel zúčastniť. Fabriky a majny odpoľudnia prestaly pracovať. Hneď po obede začali sa Slováci schádzať. Každého vidíme podpereného stužkou slov. bariev. Ale ťažko je rozoznať — lebo všetci Streatorčania chcú byť podperení. Z hally, kde sme mali dočasné sídlo, pohol sa huf v pekne sriadenom pochode k stanici. Hudba išla napred, za ňou pochod a za tým asi pätnásť automobilov. Len čo sme došli, už vlak tu. Hudba hrá: „Hej, Slováci“. Národ dychtive čaká vzácneho hosta. Prešiel — nepríšiel nevidno. Národ obstal vlak, veľa ľudí schadza s vlaku — v trme-vrme nevidel nikoho. Ale predsa dostali sme telegramm od nášho zápisníka, ktorý práve v ten deň cestoval cez Chicago, že prídu večno. No nielo! Konočne ktosi ich zbadá: Tu sú! Ľud jasá. Tu hneď zachytili sme dr. Pavla Blahu do automobilu, z ktorého predseda povedal krátku uvítajúcu reč a slávnostný pochod pohol sa po hlavných uliciach mesta k Opera House, kde mali byť prednášky. Napred išiel maršal na koni, potom banda, za ňou automobily s výborom a mestským úradom; za tými iné automobily s doktormi, advokátmi, poprednými občanmi. Po bokoch prvých automobilov išiel pochod. Na to šťastie v meste bol „Moving Pictures Man“, ktorý celý pochod odfotoval. Pochod bol impozantný a podarený. — Než sa zástupy usadily v Opera House, dr. Pavla Blahu zachytili sme, aby videl aspoň niektoré hlavné stanoviská slovenské. Videl a veľmi sa tešil z pokroku Slovákov. Medzitým už bol čas prednášok. Na javisti sedeli úradníci mesta, štátny fiskus, výbor, poprednejší slov. občania a dr. Pavel Blaho. Predseda v krátkej, stručnej reči privítal ho a na privítanie niekoľkými slovami povedal mu, ako sa máme. Hneď na to veľmi vzletnou a podarenou rečou privítala ho v mene slov. mládeže slečna Olga Lamošova. Počas tak srdečného uvítania, v očiach doktora ihraly slzy. Hlasom, v ktorom bolo badať hlboké pohnutie, ďakoval srdečne za tak bratské prijatie. Medzitým zahrála hudba: „Nad Tatrou sa blýska“ a predstúpil A. Daniel, theolog slov., a povedal veľmi dojímavú a podarenú reč v anglickej reči. V reči zaoberal sa s utrpením slov. národa, s jeho snahami cieľom zachovania svojej národnosti. Táto výborná reč bola potom na druhý deň uverejnená vo všetkých troch angl. denníkoch. Za ním prišiel mestský major a štátny fiskus. Obaja pochválne vyslovili sa o slov. národe a tešili sa, že môžu byť prítomní na takejto národnej manifestácii. Tu prišiel hlavný rečník, dr. Pavel Blaho. Hovoril asi za hodinu. Jeho reč, povedaná v ľudovom slohu, bola s veľkou napnutosťou vypočutá. Znázornil útlaky pri voľbách, spomínajúc zvláste bardiovské voľby, kde sa ukázala tyrania Maďarov v tom najhoršom svetle. Vyslovil ale tú potešiteľnú zvesť, že už i v peknom Šariši, v Zemplíne a Spiši začína sa slov. myšlienka ujímať. Amerických Slovákov ale prosí, aby na bratov svojich nezabúdali. Spôsobov jesto veľa. Ku koncu reči zaoberal sa s plánami, ako by sa dalo národnej biede odpomôcť. Pán doktor hovoril prečítene, jednoducho, ale dojímavu. Po zaključujúcej reči spievali sme „Hej Slováci“, ktorá pieseň bola odlačená na programme slovensky a aj v anglickom preklade. Na odchod spievali sme „My Country This of Thee“ v slovenskom preklade.

Počas prednášok bola dobrovoľná zbierka na slo-
v. ciele. Z tade pohli sme sa do krásnej a ozdo-
benej siene, kde nás čakala bohatá večera. Pri
večeri hrala orchestra pod vedením slov. kapel-
níka Hudacku slov. a slavianske kusy. Nálada
bola výborná. Očnuli i pekné reči, zvlášte reč
p. doktora, v ktorej líčil dojmy amerického po-
hostinstva a niektoré výstupy z maďarského pa-
lamentu. Zaviedla sa zase zbierka na národné
ciele. I zaspievali sme si. A tak pri dobrom po-
riadku rozišli sme sa okolo 11. domov. P. doktor
bol hosťom Rev. Chovana. Ráno odcestoval do
Kenosha, Wis. — Prv ale, než ukončím, nevďač-
ným by som bol, keby som nespomenul naše
ženičky a slečinky, ktoré obetovaly veľa času a
práce, len aby sa bankett vydariť. A vydariť sa.
Srdečná vďaka im.

DOPISY.

Z Holiča.

Mimoriadna slávnosť bola u nás v Holiči
minulú nedeľu. My Holičania sme boli vždy kaizer-
lich, a aby sme dokázali, ako nás bolí, keď ne-
môžeme každý deň tela na chrbáte nosiť, kone
pucovať a profunt jesť, preto sme uzatvorili, že
založíme si veteránsky spolok s fedrpušom a mu-
zikou. Dalo nám to mnoho práce, a všetko sme
premošli. Mysleli sme si, keď mohli ísť Skaliciania
jako dobrovoľníci Turkom na pomoc, prečo nie
aj my Holičania ako veteráni s fedrpušom. My
Holičania náramne milujeme spolkový život a ži-
jeme a mrieme zaň. Založili sme si hasičský spolok,
bolo nás členov asi 80, teraz sú dvaja, pán ober
a pán unterkomandant. Založili sme si „Katólicky
Kruh“, bolo nás 400 členov, teraz sme styria,
traja čestní predsedovia a jeden podpredseda. Za-
ložili sme si socialdemokratickú organizáciu, bolo
nás temer 500 členov, a teraz je nás desať. Za-
ložili sme si muziku, bandu a dostali sme od
terajšieho pána primáša dra Jána Černocho
na hudobné nástroje 300 korún, teraz máme len
jedného muzikanta s jedným hudobným nástrojom
s cinovými taniermi, a ten vie len jeden kúsok
na ne hrať. Slovom, nikde niet toľko smyslu pre
spolkový život, ako u nás v Holiči, a preto sme
si teraz utvorili nový spolok veteránsky, ktorý má
nahradit všetky iné spolky, a vskutku budeme aj
hradiť. Ku príkladu hasičov; na Floriána teraz
my budeme masirovať a keď vybuchne v Holiči
oheň, tak ho fedrpušami zahasíme. Miesto Kat.
Kruhu v nedeľu my sme išli do kostola v uni-
formách s fedrpušom. Organizovaní sme tak pevne,
že do roka a do dňa aspoň komandant zostane
vo spolku. A muziku máme vytečnú, ktorú nás
pán kapelník Nedbálek nacvičil jedon „veteránen
marš“, ktorý on sám komponoval a v tlači vydal
a síce v Rajeci jako „Rajeci emlék“ po Černo-
chovej voľbe jako „Černoch emlék“ a teraz jako
holičsky „Veteránen emlék“. Pána Nedbáleka sme
si vyvolili za kapelníka, ponevác bol tiež vojacom,
strážil totiž v Rajeci hrob boží na Veľký piatok.
Za hlavného veliteľa, alebo jako my menujeme
obrkomandanta sme si toho najstúcejšieho vyvolili
a síce pána postšéfa *Mateia Klempu*, ktorý slú-
žili štyri roky pri „Marine“, kde boli aj poranený,
bo na jednu nohu glickajú. Najhoršie to slo s tou
uniformou, nemohli sme pre neho sícu uniformu
vypožičať ani v Hodoníne ani v Breclave, tak tu-
čného veterána niet na celom vidieku, odkiaľ sme
si my tiež uniformy vypožičali. Teraz v Holiči nič
iného není vidieť na uliciach, ako 500 veteránskych
fedrpušov, a očuť komando rechtsšáj, linksšáj a
prezentr. Pán Fischer nám narobil z olova celú
spústu zlatých kriksmedailov, tak že niektorý má
ich viacej jako Krobotin, ale vojny nevidel. Za
povinnosť som si pokladal o tejto najnovšej uda-
losti ctené obecnstvo upovedomiť, a zo srdca
prajem tomuto novému spolku holičskému taký
vzrast a rozkvet, akého sa aj iné holičske spolky
dožili. S úctou *holičsky veterán.*

Skalica.

Divadelné predstavenie.

Dňa 6. januára usporiadala remeselnícka mlá-
dež Kat. Kruhu divadlo, spojené s tanečnou zába-
vou, ktoré bolo zahrané k úplnému uspokojeniu
obecnstva. Nebudem rozoberať všetky výjavy jed-

notlive, ale len tie, ktoré zasluhujú zvláštnej po-
zornosti. Hral sa divadelný kus „Na silu stal sa
lakárom“ veselohra od Moliéra. Je to hra dosť ťaž-
ká a musí sa každý herec do svojej úlohy riadne
vžiť, keď chce túto riadne predstaviť. Vystupovanie
všetkých osôb točí sa okolo toho, aby obecnstvo
bolo udržované stále v zdravom humore. S pote-
šením sme boli svedkami toho, že naša mládež
vie pochopiť zástoj divadelnej hry, o čom podala
dôkaz v tomto kuse. Ovšem javia sa medzi nie-
ktorými herci ešte nedostatky, ale tieto sa behom
času odstránia, zvlášte ich bolo badať pri hercoch
začiatočníkoch, čo ale žiaden im nezazlieva, lebo
talent, dobrá vôľa a túžba po ušfachtlom vzde-
lávaní sa v divadlách je tu a zaiste bude táto
snaha a námaha zdarným ovocím korunovaná.
Na druhej strane sme ale pozorovali i nevšedné
talenty, ktoré nám v budúcnosti zaiste ešte spriem-
nia nejednu chvíľku, ako vystúpenie Krivokláta a
jeho ženy Zuzky, taktiež výborne zahrala svoju
úlohu Božena, dcéra Klatcianskeho a i ostatní sa pri-
činili, aby svojej zodpovednosti zadost urobili.
Upozorňujem pritom, aby sa režisérstvu v budú-
cnosti venovala tiež väčšia pozornosť s posielaním
osôb na javište, lebo v tretom dejstve sa takýto
nemilý prípad udal, čo zaiste niektorým návštev-
níkom neušlo. Mimo toho tiež by mal režiser i
o to dbať, aby sa osoby na javišti pohybovali
viac prirodzene a nie akoby boli na spagátoch
pouvázaní. Teda až na maličkosti, ktoré bystré-
mu pozorovateľovi nemôžu uniknúť, celá hra bola
zodpovedajúca. V poslednom čase badať u našej
mládeže akýsi svieži život a preto by mali povola-
ní činitelia mládeže stále povzbudzovať a nabádať
k vytrvalosti k tak užitočnej nevinnej zábave, ako
je divadlo. Dľa pozvánok dňa 2. februára nám
mládež ochotnícka zase predstaví divadlo a ačkoľ-
vek väčšina hercov, zastúpená v tejto hre, ešte na
javišti nebola, dúfame, že sa nesklameme a že nám
pripraví večierok, na ktorý sa budeme mile roz-
pomínať.

Obchodnícky ples.

V nedeľu, dňa 26. januára mali sme v Kat.
Kruhu „Obchodnícky ples“, ktorý sa, ako vždy, dobre
vydaril. Ples bol zahájený o pol 8. hodine s kon-
certom a už po 9. hodine nasledoval prvý sum
valčíka, ktorý každého účastníka vábil k rozkoš-
nému tancu. Spoločnosť, pozostávajúca mimo
obchodníkov z remeselníkov a roľníkov, bola v
pravom slova smysle rázu intelligentného a udržala
svoju veselú a nenútenú zábavu až do svania.
Polnočnú prestávku vyplnili traja podarení šaskovia,
ktorí svojim komickým vystúpením nás k sebe tak
pripúťali, že by sme málom boli zabudli na dobrú
večeru, ktorú nám pán Špaček pripravil. Tiež v
bohatej tombole sme každý získili svoje šťastie a
šťastena sa skoro na každého z nás usmiala (pri-
najmenej s grošiakom). Pri tak peknej zábave
sa rýchlo minuly nočné hodiny, tak že sme pre-
pokrčili čas museli sa rozísť so želaním, aby
sme v zdraví dožili budúci rok a mohli sa opäť
na počesť našich obchodvedúcich sjsť a sa priateľsky
pobaviť. Malú poznámku mám pre pánov výborní-
kov Potravného spolku, aby si na druhý rok
neobťažovali na obchodný ples priviesť svoje dcé-
rusky a manželky.

Pritomný.

Z Holiča.

Len trochu múdrosti.

V století, v ktorom žijeme, prišlo elektrické
divadlo tak do módy, že je skoro v každom
väčšom meste zariadené. Tak i u nás minulý
rok bolo vystavené toto vzácne divadlo, a aby
to malo akýsi dokonalejší ráz, všade vidíme ná-
pis: *Apollo-khino!* To vyzerá tak, ako keď sa
komedianti prísťahujú, aby viacej obecnstva pri-
vábili, nechajú si na plakáty veľkými literami
natlačiť: *Herkules!* To hneď každému je ná-

padné, že sa predstaví dačo nevidaného. No u
nás to není „Herkules“, ale je to *Apollo-khino*,
a to už postačí, pre nás sprostých katolíkov, lebo
i to je pre nás dačo neslýchaného. U nás je
vôbec každé divadlo preplnené obecnstvom, ale
ako je toto „*Khino*“ navštevované, to nikto ne-
očakával už i z toho dôvodu, že to predstavuje
žid, Ignaz Fischer. Nám hostinským to síce veľmi
škodí, lebo všetky peniaze sa zanesú do „*Khina*“
a my máme hostince prázdne. Lebo práve tí,
ktorí by išli do hostinca, idú do „*Khina*“ ako
slepí, ako keby sa tam skutočne robili zázraky.
A najviac tam odbavujú svoje dlhé chvíle kato-
lici. A prečo by nie? Veď to predstavuje Nácek
Fischer. A ten keď roznáša plakáty, ten neide
s nimi do židovského templu, ale ide do kato-
lického kostola a tam dá každému plakát do
ruky, aby každý katolík vedel, že nie v kostole,
ale on predstavuje sväté veci. A že sa so zďarom
jeho pokračovanie nemnie, to vidieť každú ne-
deľu v jeho „*Khino*“.

Krestana, katolíci!

Raz ešte za mojich mladých rokov bol som
ako másiarsky tovarýš zamestnaný v jednom
väčšom meste v hostinci, kde sa prísťahovala
jedna kočujúca divadelná spoločnosť. Táto spo-
ločnosť svojou učennosťou a umením tak pripú-
tala k sebe obecnstvo, že tri mesiace každý deň
bola divadelná miestnosť preplnená, ale nie aby
ste mysleli, že len ľudom katolíckym, ale každý
židák takmer bol v divadle prítomný. Jedenkrát
ale bolo na plakáte oznámené, že sa predstaví
obraz zo života: „*Izuka Löwy*“. A čo myslíte?
Ani jedného žida nebolo v divadle! Nuž a prečo
Nuž preto, lebo im to bolo blápe, aby jeden ka-
tolický herec mohol predstaviť a napodobniť ich
praotca, ktorého neznal. A myslíte, že to tým
židákom niekto zazlieval? Ój, veru nie! Ba práve
naopak! Tým dokázali svoju statočnosť, že sa
nenechajú urážať od človeka, ktorý ich vieru
ani nezná. A čo u nás predstavuje Nácek Fischer?
Predstavuje kňaza u oltára, predstavuje svätých,
predstavuje Syna Božieho, predstavuje Pannu
Mariu. Nuž katolíci a vy sa nad tým neurazíte!?
Je pravda, že sa každý chce na svete živiť, ale
urážať našu katolícku dôstojnosť si nedovolíme.
Pozrime sa. Jeden žid, ktorý nemá ani pochopu
o tajomstve cirkve katolíckej, ten predstavuje
katolícky kongress, predstavuje tajomstvo svätej
omše, predstavuje zázrak Panny Marie! A čo my?
V katolíckom kostole koná sa toto každý deň a
koná to ten, ktorý je k tomu od Najvyššieho
Pána ustanovený, i koná sa to prirodzene, zdarma
a ja sa vás katolíci pýtam: Ako to tam vyzerá?
Súďte sami! Ja hovorím: *Len trochu viacej mú-
drosti a vzdelania!*

Katolíci.

Oznámenie.

Ctenému obecnstvu Skalice a okolia úctive
oznamujem, že som po tieto dni prevzal zastu-
piteľstvo „Severo-anglickej a komerčialnej po-
isťujúcej spoločnosti“

na poisťovanie,

obzvlášte proti ohňu, krúpobitiu atď. za veľmi
výhodných podmienok.

Spoločnosť táto založená je roku 1809 a je
jedna z najlepších a najsvedomitejších, čoho dô-
kazom je jej dlhoročné existovanie.

Kto chce mať zaručenú pomoc v čas ne-
šťastia, nech sa nechá prostredníctvom mojím u
tejto spoločnosti poisťiť.

Bližšie zprávy ako i podmienky ochotne sdell

Heinrich Klváček,

hostinský
a zastupiteľ „Sev.-anglickej a komerčialnej
nej poisťujúcej spoločnosti“ v Uh. Skalici.

CHYRNÍK.

— **Katolícky Kruh v Uhorskej Skalici** usporiada v nedeľu dňa 2. februára 1913 v miestnostiach dvorany „Katólickeho Kruhu“ divadelné predstavenie: **MŮJ JOŽKO**, veselohra v troch dejstvách od Terezie Vansovej. Vstupné: I. miesto K 1.20 II. miesto K 1.—, III. miesto 80 hal., na státie 60 halierov. Začiatok o 7. hodine večer. Po divadle tanečná zábava.

— **Štyridsaťročné jubileum** bude sláviť toho roku holičská „Pomocná Pokladnica“. Ústav tento pred 40 rokmi založil vtedy ešte mladý kaplán holičský Pavel Blaho, terajší farár gbelský. Ústav tento behom rokov sa rozvinul a dnes je to jedna z najstarších a najsilnejších Pomocných Pokladníc v krajine. Že v Holiči i malí ľudia boli sa vstave ratovať, je zásluhou tohoto ústavu. Jubileum zaiste slávnostne zadržano bude, milejším ho učiniť to, že jeho zakladateľ a desaťročný predseda, p. farár Pavel Blaho, v najlepšom zdraví môže brať účasť na radosti rozkvitnutia diela svojho.

— **Skalický poľný Géza Ruttkay** ťažko ochorel a nachadza sa v nemocnici v Prešporke. Skalickej obecnej rade prichodí povinnosť teraz, keď pred utvorením mestského statúta stojí uvažovať o tom či stanica mestského poľného sa má udržať a či by nebolo výhodne stanicu túto zastaviť a nezaplniť. Dobré by bolo, keď by pán mešťanosta už v najbližšej obecnej rade dal v otázke tejto vysvetlenie obecnosť, ako sa má vec, keď by sa naše hory pod štátny dozor postavili.

— **Upozornenie** Ponevác mnohí z našich spoluobčanov teraz pokutovaní boli, preto ich upozorňujeme, že cez hranicu nie len špiritus, rum, slovom lieh, ďalej pivo, cukor sa prevážať nesmie, ale ani sol či kuchynská alebo pre dobytok, ponevác je to štátny monopol.

— **Obchodnícka zábava.** Dľa starodávnej obyčaje sa obchodnícka zábava i toho roku dobre vydarila, tancovalo viac ako 40 párov. Nevieme pochopiť, prečo zábava táto stojí vždy pod najprísnejším policajným dozorom? V lani všetkých holičských žandárov ku nej mobilizovali, veď tancom ešte nik nezapredal vlasť. Toho roku naši tanečníci a tanečnice vediac, že sú pod policajným dozorom, len samý tvoj step (čítaj tú step = dvoj krok) tancovali a chránili sa každého „panslávskeho“ tancu, ako je mazúrka, kvapík, beseda atď., obávajú sa, by týmto tancom vlasť uhorskú nesrúcali. Predsa je len pravda, že: „extra Hungariam atď.“

— **Repárska schôdzka v Skalici** sa dobre vydarila a organizácia sa utvorila prave tak, ako aj v lani so záväzkom, čo je zásluhou nášho roľníka Jozefa Bráneckého. — Žiadúco by bolo, keď by sa ku nej aj z okolitých dedín (Kátov, Vrádišť, Prietrž, Holič) maloroľníci pripojili. Repárska schôdzka sa bude vydržiavať 9. februára večer o pol 8. vo dvorane Kat. Kruhu.

ODKAZY:

Viacerým: „Kukátko“, týkajúce sa prássa rybárskej spoločnosti o známej affere u „špitála“, pre nedostatok miesta uverejnené bude až v budúcom čísle.

Roľa do árendy. Pán Št. fan Greiner chce dať roľu s jítáku pri kanáli pod 8 meric do subárendy, kto by takú prenajať chcel, nech sa u neho v Potočnej ulici oznámi.

Dom na predaj. Dom zo šiestimi bytami je z voľnej ruky na predaj v Skalici, Potočná ulica č. 172. Patrí k nemu 12 stvrtek dreva a zelnic pod 1/2 merice. Podmienky dľa dohovoru. Blížšie u majiteľa domu: **Juliána Jankó**, professora na odpočinku v Skalici.

Odpredaj domu. V Potočnej ulici, dom č. 160. po nebohej pani Kubovej je na predaj. Blížšie zprávy podá rodina zosnulej.

Dobré uhorské biele víno, liter za 88 hal., pri objednávke najmenej 5 utrov, liter za 84 hal., môžete obdržať u **Náthana Širmora** v Uh. Skalici.

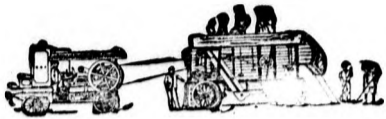
Speciálna továrna

Roľnícka akciová továrna

na stroje, slevárna a kotlárna

ED. KOKORA A SPOL.

v Přerově (Morava).

Odporúča:

Patentné kamenné **ŠROTOVNÍKY**, s kolmo postavenými mlynskými kameňami pre naše motory, lokomobily a žentúre. Šrotovníky s ocelovými ryhovanými válcami pre pohyb žentúrovy a ručný. Stabilné a stĺpové žentúre. Ručné, žentúrové a pojazdne mláťačky. Vejačky. Najnovšie ocelové pluhy. Ruchadlá. Oborávače zemiakov a pluhy k vyorávaniu zemiakov. Ocelové vyorávače repy. Najnovšie železné brány. Kultivátorové otáčacie brány. Rôzneho druhu válce. Trieuery. Najnovšie siace stroje na repu. Rôzneho druhu sečkovice. Struhadlá na rezanie repy a zemiakov. Striekačky na hnojovku. Studničné, ozdobné, a záračie pumpy.

Stabilné volnobežné benzínové motory k upevneniu na základ pre továrne, dielne zámočnicke, stolárske, kachliarske, tkalcovské ku pohonu mlynov, elektr. strojov, púmp atď. Benzínové motory pojazdne (ná kolsách).

Zastupiteľstvo pre Skalicu, Hodonín a okolie má

p. Fr. Navrátil, obchodník v Hodoníne, Rynková ul. 17. (Morava).

Všestranná záruka. Nепrekonateľný výkon.

Výhodné platebné podmienky.

Cenníky na požiadanie zdarma a franko.

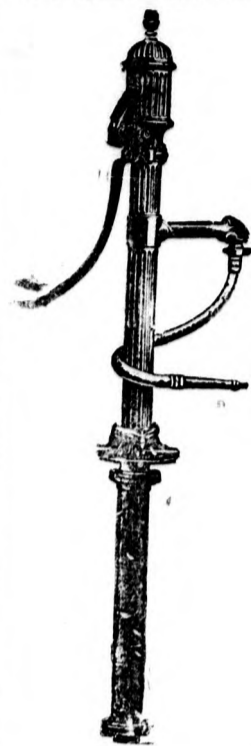
Dôležité!

Každý človek je povďačný, keď sa po denných trampotách môže trochu oddať i veselšej, myseľ osviežujúcej chvíli a takúto peknú chvíľku môžeme si len vtedy dopriať, keď si zaopatríme

dobry a lacny „Gramofon.“

Firma **Jaroušek a Spol.** v Brne je všeobecne svetová na výrobu gramofonov a preto keď si chceme dobrú vec kúpiť, kupujeme len výrobok tejto firmy. Zastupiteľstvo pre Skalicu a okolie prevzal

JOZEF TESLIK, v Uh. Skalici, ktorý i objednávky prijíma a vybavuje.

Pumpy

najlepšie všetkých sústav a výkonov, pevné a trvanlivé. Pre pohon ručný, transmisijný, parný, vodné striekačky, tiež záhradné a na hnojnicu dodáva so zárukou.

Vodovody

pre mestá, obce, verejné ústavy, villy, statky, prie mysel, závody, kúpele, záhrady, domy súkromné atď. zariaďuje čo najlepšie

Jan Vitez,

továrna vodovodov a čerpadiel v Přerově (Morava.)

Ceny mierne. Cenníky Zdarma.

== NAŠIM ==
GAZDINKÁM

odporúčame

» výbornú «

PROSTEJOVSKÚ
SLADOVÚ KÁVU.

Obdržite v Potravn. spolku.

JAN NOVOMESTSKÝ,

zámočník a strojník v Holiči.

Odporúča ctenému obecnosťu svoj hojne zásobený sklad hospodárskych strojov, ďalej byciklov, šijacích strojov atď.

Ceny mierne, obsluha solídna.

